USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelů: **a) Mgr. Pavel Zítko**, **b) R. Ch.**, a účastníka řízení: **Ministerstvo vnitra**, sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o ochraně ve věci registrace kandidátní listiny Mgr. Pavla Zítka k volbě prezidenta republiky, proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. listopadu 2022, č. j. MV-188493-9/OV-2022,

takto:

I. Návrh **se zamítá** v části, v níž se navrhovatelé domáhají zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. listopadu 2022, č. j. MV-188493-9/OV-2022, a registrace kandidátní listiny Mgr. Pavla Zítka k volbě prezidenta republiky ve dnech 13. a 14. ledna 2023, a dále v části, v níž navrhovatel b) napadá registraci kandidátů Petra Pavla a Danuše Nerudové k této volbě.

II. Ve zbytku **se** návrh **odmítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Popis věci

[1] Navrhovatelé se dne 30. listopadu 2022 obrátili na Nejvyšší správní soud s podáním, v němž napadají rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. listopadu 2022, č. j. MV-188493-9/OV-2022, o odmítnutí kandidátní listiny Pavla Zítka pro volbu prezidenta republiky. Požadují, aby soud vyslovil, že je toto rozhodnutí neplatné, že je ministerstvo povinno kandidátní listinu zaregistrovat, dále že je povinno zjistit celkový počet občanů podepsaných na petici u kandidátů Petra Pavla a Danuše Nerudové a že je povinno dodržovat zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky). Krom toho požadují, aby ministerstvo zjistilo rozsah nezákonností Jiřího Kauckého a podalo na něj a další odpovědné osoby trestní oznámení. Alternativně navrhovatelé žádají, aby byly prezidentské volby odloženy o čtyři měsíce.

[2] Důvodem pro odmítnutí kandidátní listiny byla skutečnost, že šlo o kandidátní listinu podanou občanem, k níž má být připojena petice podepsaná alespoň 50 000 občany

oprávněnými volit prezidenta republiky. Petice s podpisy pro navrhovatele však obsahovala jen 15 589 podpisů. Z toho ministerstvo nezapočítalo 399 občanů, celkem bylo tedy započteno 15 190 občanů podepsaných na petici.

[3] Navrhovatelé nejprve poukazují na to, že ministerstvo ve svém rozhodnutí uvedlo, že rozhodlo v řízení o registraci kandidátní listiny pro volbu prezidenta republiky konanou ve dnech 13. a 14. ledna *2022* (*sic*!). Z toho dovozují, že ministerstvo neřešilo jimi předloženou kandidaturu a neodmítlo registraci kandidátní listiny Pavla Zítka v zákonném termínu.

[4] Navrhovatelé dále namítají, že ministerstvo při přebírání petic nezjišťovalo celkový počet občanů podepsaných na petici a neevidovalo ani nekontrolovalo, kolik kdo doopravdy předal archů a s jakými podpisy.

[5] Navrhovatelé se domnívají, že je ministerstvo mělo vyzvat k doplnění podpisů občanů. To neudělalo a výzvu k doplnění chybějících údajů odeslalo jen některým účelově vybraným kandidátům. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. prosince 2012, č. j. Vol 8/2012-28, jehož se ministerstvo dovolává, neplyne, že navrhovatelé neměli být vyzváni. Soud tehdy řešil hlavně to, že dodatečně dodané podpisy by nebylo možno včas spočítat, ovšem ani nezjišťoval, kolik tisíc zaměstnanců má ministerstvo. K dotazu na možnost nahlédnout do spisu se ministerstvo vymlouvalo, že listiny jsou jinde; nebylo tak možné ověřit, jestli jsou podpisové archy vůbec všechny.

[6] Navrhovatelé tvrdí, že někdejší státní tajemník Ministerstva vnitra Jiří Kaucký přestal být ode dne 1. srpna 2016 ve státní službě, a tedy nemohl být ani státním tajemníkem, avšak tuto činnost vykonával až do 6. dubna 2020. Všechny úkony, které za tu dobu učinil (tedy i metodiky a předpisy k jakýmkoli volbám), jsou proto podle navrhovatelů neplatné a neúčinné.

[7] Ministerstvo vnitra ve svém vyjádření navrhlo zamítnutí návrhu. Písařská chyba nemůže způsobit nezákonnost rozhodnutí. Podpisové archy byly od navrhovatelů převzaty stejným způsobem jako od všech ostatních kandidátů či navrhujících občanů. Při převzetí lze spočítat právě jen archy, nikoli jednotlivé podpisy. Do spisu mohli navrhovatelé kdykoli nahlédnout, ale dokumentaci si nevyžádali. Konečně je ministerstvo přesvědčeno, že doplňovat chybějící podpisy občanů v dodatečné lhůtě není možné, a výzva by proto byla zbytečná.

[8] Dne 6. prosince 2022 vznesl navrhovatel a) námitku podjatosti předsedy senátu Tomáše Langáška. Usnesením ze dne 7. prosince 2022, č. j. Nao 172/2022-24, rozhodl Nejvyšší správní soud, že Tomáš Langášek není vyloučen z projednávání a rozhodnutí této věci.

II. Právní hodnocení

[9] Podle § 89 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se lze domáhat soudní ochrany ve věcech, v nichž správní orgán podle zvláštních zákonů odmítl kandidátní listinu nebo odmítl přihlášku k registraci. Návrhem podle tohoto ustanovení se může *občan, který navrhl kandidáta na funkci prezidenta republiky, nebo kandidát uvedený na kandidátní listině, která byla odmítnuta, domáhat vydání*

rozhodnutí o povinnosti správního orgánu registrovat kandidátní listinu (§ 89 odst. 2 s. ř. s.). Občan, který navrhl kandidáta na funkci prezidenta republiky, se může také domáhat vydání rozhodnutí o zrušení registrace přihlášky jiného kandidáta [§ 89 odst. 1 písm. c) a § 89 odst. 4 s. ř. s.].

[10] Navrhovatelé se nejprve domáhají toho, aby soud prohlásil rozhodnutí ministerstva ze dne 25. listopadu 2022, jímž byla odmítnuta registrace Pavla Zítka k volbě prezidenta republiky konané dne 13. a 14. ledna *2022*, za neplatné a aby rozhodl, že je ministerstvo povinno registrovat tohoto kandidáta pro prezidentské volby konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023. V tomto rozsahu shledal soud návrh nedůvodným.

[11] Navrhovatelé dovozují neplatnost rozhodnutí ministerstva z toho, že v hlavičce i v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně uvedeno datum konání prezidentských voleb ve dnech 13. a 14. ledna roku *2022*, nikoli *2023*. To je však pouhá písařská chyba, která nemá žádné právní důsledky. (O opravu této chyby pak může požádat kandidátův zmocněnec podle § 26 odst. 6 zákona o volbě prezidenta republiky.) Z rozhodnutí jinak jednoznačně vyplývá, že ministerstvo rozhodovalo o kandidatuře Pavla Zítka pro prezidentské volby v roce 2023.

[12] Podle čl. 56 odst. 5 věty první Ústavy platí, že *navrhovat kandidáta je oprávněn každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50 000 občany České republiky oprávněnými volit prezidenta republiky.* Shodně podle § 25 odst. 3 věty první zákona o volbě prezidenta republiky *podává-li kandidátní listinu navrhující občan, připojí petici podepsanou alespoň 50 000 občany oprávněnými volit prezidenta republiky.*

[13] Ministerstvo přezkoumá podané kandidátní listiny ve lhůtě od 66 do 60 dnů přede dnem volby prezidenta (§ 26 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky). Ministerstvo kandidátní listinu odmítne, jestliže k ní není přiložena petice podle § 25 odst. 3 nebo je-li na petici po odečtení občanů podle § 25 odst. 5 a 6 daného zákona méně než požadovaných 50 000 podpisů občanů [§ 26 odst. 2 písm. d) zákona o volbě prezidenta republiky].

[14] Navrhuje-li tedy kandidáta na prezidenta občan (tj. nejde-li o návrh podaný nejméně 20 poslanci nebo nejméně 10 senátory), je třeba, aby k návrhu přiložil petici podepsanou nejméně 50 000 občany oprávněnými volit prezidenta. Podporu návrhu podaného občanem lze vyjádřit jediným způsobem, a to podpisem petice, která se připojuje k návrhu a která musí splňovat zákonné náležitosti podle § 25 odst. 3 zákona o volbě prezidenta republiky.

[15] Nejvyšší správní soud se již opakovaně vyjádřil k tomu, že kandidátní listina se podává nejpozději 66 dnů přede dnem volby prezidenta a nejpozději v tento den je nezbytné připojit petici podepsanou nejméně 50 000 občany. Vadu spočívající v tom, že petice není vůbec připojena nebo neobsahuje dostatek podpisů, nelze odstranit, zbývá-li do volby prezidenta 65 dnů a méně. Ministerstvo, které musí o registraci kandidátní listiny nebo o jejím odmítnutí rozhodnout ve lhůtě 49 dnů před dnem volby prezidenta (§ 26 odst. 2 zákona o volbě prezidenta republiky), totiž musí mít čas k tomu petici zkontrolovat (usnesení ze dne 13. prosince 2012, č. j. Vol 8/2012-28, body 21 až 24, a také usnesení ze dne 7. prosince 2017, č. j. Vol 85/2017-78, body 10 a 11).

[16] V nynější věci převzalo ministerstvo dne 1. listopadu 2022 kandidátní listinu Pavla Zítka pro volbu prezidenta republiky bez petičních archů. Dne 8. listopadu (66 dnů před prvním dnem volby prezidenta republiky) doplnil nadvakrát (podruhé v 15:30 hodin) zmocněnec navrhujícího občana ke kandidátní listině petiční archy č. 1 až 1192 a č. 1193 až 2170 ve formátu A4 a 11 archů ve formátu A5, které byly opatřeny čísly 2171 až 2180.

[17] Ze spisu dále vyplývá, že dne 18. listopadu 2022 se na ministerstvo dostavil kandidát na prezidenta, navrhující občan, jeho zmocněnec a další dvě osoby. Pracovníci ministerstva na dotaz kandidáta, proč neobdržel výzvu, sdělili, že kandidátní listina neobsahuje žádné formální nedostatky, které lze zhojit výzvou ve lhůtě 50 dnů přede dnem volby, a že kontrola podaných petičních archů stále probíhá. Dne 24. listopadu 2022 (50 dnů před prvním dnem volby) doplnil zmocněnec navrhujícího občana další petiční archy, které ministerstvo nepočítalo, ale zapečetilo a uložilo.

[18] Dne 25. listopadu 2022 ministerstvo odmítlo kandidátní listinu Pavla Zítka. Při přepočtu podpisů občanů vyšlo z toho, že ministerstvu bylo předáno včas 2 180 podpisových archů petice. Jelikož však dodatečně při štítkování zjistilo, že jeden podpisový arch v posloupnosti čísel chybí, spočítalo konečný počet archů na 2 179. Na nich zjistilo 15 589 záznamů. Z toho dále po namátkové kontrole nezapočítalo 399 občanů, celkem tedy kandidátovi započetlo 15 190 občanů podepsaných na petici.

[19] Navrhovatelé namítají, že ministerstvo při přebírání petic nezjišťovalo celkový počet občanů podepsaných na petici a neevidovalo ani nekontrolovalo, kolik kdo doopravdy předal archů a s jakými podpisy.

[20] K tomu soud uvádí, že ministerstvo řádně zaprotokolovalo převzetí kandidátní listiny i její následná doplnění: potvrzení o dodání materiálů obsahují jak podpis pracovnice ministerstva, tak zmocněnce navrhujícího občana. V protokolech ze dne 8. listopadu 2022 jsou vyznačena čísla přijatých petičních archů; protokol ze dne 24. listopadu 2022 obsahuje informaci o tom, že petiční archy nebyly ani počítány a byly uloženy zapečetěné v papírovém boxu.

[21] Jak vyplývá z usnesení citovaných v bodě [15], navrhující občan byl povinen předložit ministerstvu petici podepsanou nejméně 50 000 občany nejpozději 66 dnů přede dnem volby prezidenta, tedy 8. listopadu 2022. Je věcí občana, který navrhuje kandidáta na prezidenta republiky, aby podal kandidátní listinu se všemi jejími náležitostmi a připojenou peticí ve stanovené lhůtě a aby dodržel veškeré požadavky, které se vztahují k navrhování kandidáta (usnesení Vol 85/2017, bod 11). Na časově náročnou kontrolu samotné petice pak ponechává zákon ministerstvu rozmezí mezi 66. a 49. dnem přede dnem voleb (usnesení Vol 8/2012, bod 22). Ministerstvo tedy nebylo povinno zkontrolovat podpisy a správnost údajů občanů uvedených na podpisových arších hned při jejich převzetí, jak požadují navrhovatelé. To by ani nebylo možné (obzvlášť při tak velkém počtu podpisů), bez ohledu na počet zaměstnanců ministerstva.

[22] Z citované judikatury rovněž vyplývá, že ministerstvo nebylo povinno vyzývat navrhujícího občana k odstranění vady, respektive k doplnění nedostatečného počtu podpisů občanů na petici výzvou podle § 26 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky. Lhůta k doplnění podpisů občanů na petici uplynula 8. listopadu 2022 a vadu již nebylo

možné odstranit. I v tomto ohledu ministerstvo postupovalo správně, když navrhovatelům sdělilo, že kandidátní listina nemá takové formální nedostatky, které lze zhojit na základě výzvy.

[23] Navrhovatelé uvádějí, že při návštěvě na ministerstvu dne 18. listopadu jim nebylo umožněno nahlédnout do spisu, protože prý listiny byly někde jinde. Nebylo tak možné ověřit, jestli jsou listiny všechny. Jinému kandidátovi se údajně stalo, že některé jeho podpisové archy zmizely.

[24] Soud ve spisu ověřil úřední záznam ze dne 18. listopadu. Požadavek navrhovatelů na nahlédnutí do spisu v něm není zaznamenán; poslední věta úředního záznamu obsahuje zmínku, že kontrola dodaných petičních archů na ministerstvu stále probíhá. Záznam podepsali tři pracovníci ministerstva, oba navrhovatelé i zmocněnec navrhovatele b). Převzaté petiční archy byly řádně očíslovány, zmocněnec navrhovatele b) podepsal dne 8. listopadu (a to hned dvakrát) potvrzení o doplnění kandidátní listiny, které zachycuje informaci o očíslování petičních archů. Navrhovatelé ani netvrdí, že by nějaké petiční archy v jejich věci chyběly (ostatně ani blíže nerozvádějí své tvrzení, že se ztratily archy u jiného kandidáta). Soud neshledává na postupu ministerstva nic nezákonného ani podezřelého, naproti tomu tvrzení navrhovatelů jsou spekulativní a neopodstatněná.

[25] Soud shrnuje, že petice podepsaná osobami podporujícími kandidaturu Pavla Zítka obsahovala k poslednímu dni zákonné lhůty (k 8. listopadu) jen 15 190 uznaných podpisů, nikoli nejméně 50 000 podpisů požadovaných Ústavou i zákonem o volbě prezidenta republiky. Soud proto neshledal v jejím odmítnutí žádné pochybení.

[26] Navrhovatelé se dále domáhají toho, aby soud uložil ministerstvu zjistit celkový počet občanů podepsaných na petici u kandidátů Petra Pavla a Danuše Nerudové. Soud si tuto část návrhu vyložil podle jejího obsahu tak, že míří proti registraci těchto dvou kandidátů ve smyslu § 89 odst. 1 písm. c) a § 89 odst. 4 s. ř. s. Takový návrh však může podat jen občan, který navrhl kandidáta na funkci prezidenta republiky, nikoli kandidát sám (není-li současně sám navrhujícím občanem; k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. prosince 2012, č. j. Vol 7/2012-69, č. 2797/2013 Sb. NSS, *Kesner II*). Návrh navrhovatele a) proto soud v této části odmítl, neboť byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Nemohl s ním však uspět ani k němu oprávněný navrhovatel b), neboť neuvedl jakákoli skutková či právní tvrzení, která by zpochybňovala zákonnost registrace konkurenčních kandidátů.

[27] Navrhovatelé požadují také to, aby soud uložil ministerstvu dodržovat zákon o volbě prezidenta republiky. Soud ale nemá pravomoc takový výrok vyslovit, jakkoli jde o samozřejmost. Návrh v této části proto odmítl [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s]. Přezkoumal však soulad postupu ministerstva s příslušnými ustanoveními zákona v mezích přípustných návrhových bodů a žádné pochybení neshledal.

[28] Soud rovněž odmítl návrh v části, v níž měl uložit ministerstvu, aby zjistilo rozsah nezákonností Jiřího Kauckého a aby podalo na něj a další odpovědné osoby trestní oznámení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s]. Ani k tomu nemá soud pravomoc; nezabýval se proto blíže ani úvahami, které navrhovatelé na toto téma rozvíjejí. Pro nedostatek

pravomoci soud odmítl i alternativní návrh navrhovatelů na odložení volby prezidenta republiky o čtyři měsíce.

III. Závěr a náklady řízení

[29] Soud neshledal podmínky pro to, aby ministerstvu uložil povinnost registrovat kandidátní listinu Pavla Zítka pro volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023. Navrhovatelům se nepodařilo doložit, že by ministerstvo pochybilo při odmítnutí kandidátní listiny tohoto kandidáta. Navrhovatel b) pak nijak nezdůvodnil svou domněnku, že ministerstvo pochybilo při registraci kandidátní listiny kandidátů Petra Pavla a Danuše Nerudové. Proto soud návrh výrokem I zamítl.

[30] Soud návrh odmítl výrokem II v části, v níž navrhovatel a) napadl kandidaturu jiných dvou kandidátů [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], a dále v částech, v nichž se navrhovatelé domáhali něčeho, k čemu soud nemá pravomoc [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s].

[31] O nákladech řízení soud rozhodl výrokem III na základě § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

P o u č e n í : Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 věta druhá soudního řádu správního).

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2022

Tomáš Langášek
předseda senátu